

Høringsuttalelse til Klimakur 2030

29.04.2020

Regjeringen har bedt Miljødirektoratet om å utarbeide et faglig grunnlag for hvordan man kan nå de nasjonale miljømålene frem mot 2030. Det faglige grunnlaget er lagt på høring og det er utredet seksti ulike tiltak som kan bidra til å redusere utslippene i ikke-kvotepliktig sektor med minst 50% innen 2030.

De fire kommuneregionene Vest-Telemarkrådet, Hallingdal, Midt-Buskerudregionen og Kongsbergregionen gir her en felles uttalelse til rapporten, som er på høring.

Regionene representerer følgende 22 kommuner: Fyresdal, Kviteseid, Nissedal, Seljord, Tokke, Vinje, Flå, Nesbyen, Gol, Hemsedal, Ål, Hol, Sigdal, Modum, Krødsherad, Tinn, Hjartdal, Notodden, Kongsberg, Flesberg, Rollag og Nore og Uvdal.

Klimakur 2030 er en fyldig og viktig utredning for den videre politiske debatten og regionene støtter behovet for å finne gode løsninger for bedret klima og miljø, samt de fleste av tiltakene som legges frem. Regionene støtter uttalelsen som er utarbeidet av Fjellnettverket i sin helhet (vedlegg), men vil tilføre/utdype noen punkter:

1. Bosetning i distriktene – landbruket er bærebjelken

Mange av kommunene i våre regioner er distriktskommuner, der produksjonen i primærnæringen ofte er grasproduksjon og husdyrhold. Landbruket er en næring som må skje der arealene er, og er derfor også et svært viktig forutsetning og bærebjelke for å opprettholde bosetning i distriktene. Dersom kjøttproduksjon skal reduseres på det nivå som er forslått, vil dette gi store ringvirkninger for sysselsetning i bygdene og annet næringsliv, der grasproduksjon er eneste alternativ. Rapporten beskriver en reduksjon i norsk matproduksjon som vil resultere i 40 prosent færre norske sau og lam og 70 prosent færre ammekyr. I tillegg vil det bli 40 prosent færre griser i Norge i 2030. Det vil få store konsekvenser for sysselsettingen i landbruket med en nedgang på over 6300 årsverk på landsbasis. I tillegg kommer tapt verdiskapning i og sysselsetting innenfor industriledet, som meieri- og slaktervirksomhet m.m. Setring og produksjon av lokalmat reduseres.

Samfunnsutviklingsperspektivet og behovet for primærnæringer i bygdene må inn i de fremtidige vurderingene. Regjeringen har uttalt at klimatiltakene ikke skal stoppe den økonomiske veksten. Det er viktig at eventuell vekst blir i samsvar med FNs bærekraftsmål og at distriktskommunene også tar del i fremtidig vekst, istedenfor å få redusert sitt næringsgrunnlag.

Tilskuddsordningene i jordbruket har og er vært differensiert i soner og det bør også fremtidige tiltak være for møte ulikhetene i kommunene og i de ulike produksjonene.

Det er viktig at Norge opprettholder størst mulig selvforsyningsgrad for egen beredskap. Dagens pandemisituasjon understreker behovet for å ha økt beredskap for å sikre befolkningen tilstrekkelig og forutsigbar tilgang på trygg mat. Stor selvforsyningsgrad reduserer også nasjonens behov for å kjøpe matvarer på verdensmarkedet, og disse produktene kan da i større grad gå til land som er rammet av sult eller mangler viktige matvarer. Man vil bidra til å redusere sult på verdensbasis.

⇒ *Samfunnsutviklingsperspektivet må sterkt inn i videre politisk debatt om matproduksjon. Landbrukets rolle som bærebjelke for bosetning i distriktene må løftes opp. Man må differensiere støtte og virkemiddelbruk ut ifra kommunens fortrinn og forutsetninger.*

2. Veitrafikk – sektoren med de største utslippskuttene

For å nå målene om elektrifisering av kjøretøy må mulighet for lading i distriktene løses. Store avstander mellom ladestasjonen bidrar til redusert fremdrift i overgang til elektriske kjøretøy. De store transportårene for ekspressbusser og tungtrafikk går gjennom distriktskommuner og her må det legges til rette for at disse kan få tilgang til hurtigludere.

Jernbane er den mest miljøvennlige transportmuligheten i dag. I våre regioner er det et stort behov for å utvide kapasiteten innenfor dagens banenett og ved nye utbygginger. For å nå målet om å flytte person- og varetransport fra vei til bane, må det en større satsning i NTP 2022-2033 innen jernbanesektoren. Det er også behov for å se på mulighet for å øke tømmertransport på bane.

⇒ *For å lykkes med å få ned utslipp i biltrafikken må det tilrettelegge for flere ladestasjoner i distriktene, samt øke satsingen på jernbanen i NTP 2022-2033.*

3. Skogbruk

Regionene mener at skogbruket er en helt essensiell næring for å kunne nå de nasjonale målene. Både gjennom å øke produksjonen, uttak og hvordan man bruker trevirket. Tiltak for å øke skogproduksjonen og dermed opptaket av CO₂ er blant de aller mest kostnadseffektive klimatiltakene. Mange av tiltakene i klimakur baserer seg på konvertering fra fossilt energi til bio-alternativer. Mange av disse tiltakene må baseres på trevirke. Det vil derfor være viktig å forvalte skogen godt slik at man får økt produksjon. Skog i vekst binder mest CO₂, og god utnyttelse fordrer rett avvirkning med rask foryngelse. Det må gis informasjon og skreddersydde virkemidler for å sikre god klimarettet skogproduksjon.

Lønnsomheten i skogbruket er sårbar for transportavstander, og det bør tilrettelegges for bedre infrastrukturer i form av skogsbilveier, offentlige veier, bruer og tømmerterminaler. Dagens virkemidler som skogfond og ulike tilskuddsordninger bør styrkes. Skogen vokser sent så styrkingen må skje raskt for å få effekt innen en tiårsperiode. Tiltakene som nevnes i rapporten er i bruk i dag, men har behov for å oppskaleres.

Bruk av tre gir betydelige utslippsreduksjoner og det offentlige bør gå foran for bruk av tre i egne bygg ved å sette krav i anskaffelser o.l.

⇒ *Skogbruket er en viktig del av løsningen for å nå de nasjonale målene. Dagens tiltak må oppskaleres og igangsettes raskt for å få virkning innen tiårsperioden.*

Med vennlig hilsen

Jardar Felland
Regionordfører Vest-Telemarkrådet

Tine Norman
Leder Regionråd Midt-Buskerud

Kari Anne Sand
Regionrådleder Kongsbergregionen

Solveig Vestenfor
Rådsordfører Regionrådet for Hallingdal

Vedlegg: Uttalelse fra Fjellnettverket